

Državni izpitni center

P 2 1 3 I 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

STROJNIŠTVO

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 3. februar 2022

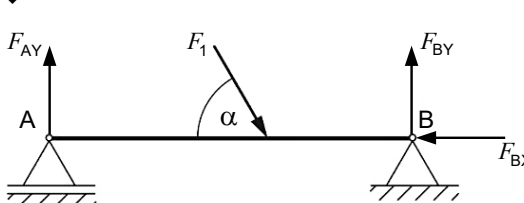
POKLICNA MATURA

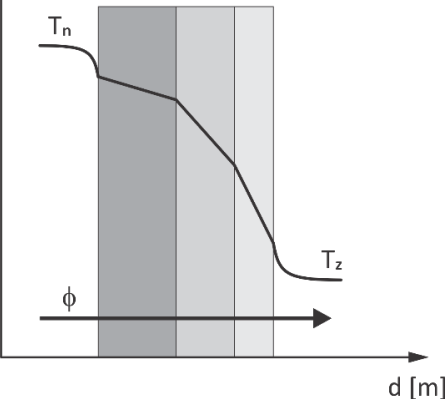
Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ D	
2	1	♦ C	
3	1	♦ B	
4	1	♦ C	
5	1	♦ D	
6	1	♦ nagib	
7	1	♦ trapezni navoj z imenskim premerom 16 mm in korakom navoja 4 mm	
8	1	♦ 220 000 ali $2,2 \cdot 10^5$	
9	1	♦ 127,46	
10	1	♦ centrirni ali središčni sveder	
11	2	♦ 2 ♦ 3 ♦ 1 ♦ 4	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.
12	2	♦ 3 ♦ 4 ♦ 1 ♦ 2	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.
13	2	♦ 4 ♦ 3 ♦ 1 ♦ 2	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.
14	2	♦ 3 ♦ 1 ♦ 4 ♦ 2	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.
15	2	♦ 4 ♦ 1 ♦ 2 ♦ 3	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.

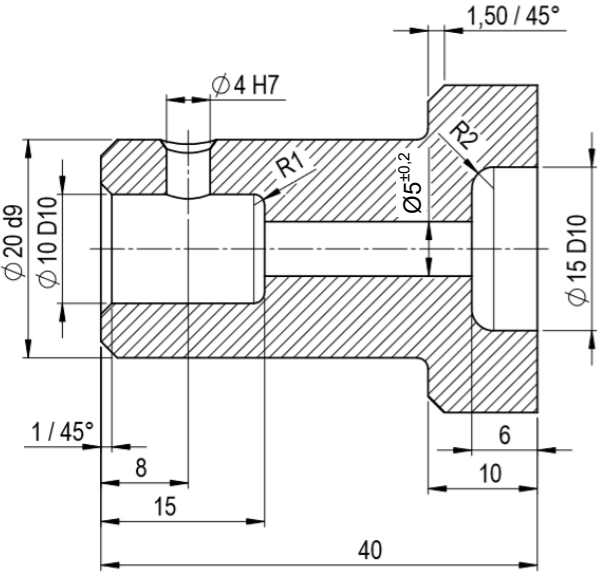
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ mm/v milimetrih	
	1	♦ M 5:1 ali 5:1	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ A pomična ali premična (členkasta podpora) ♦ B nepomična ali nepremična (členkasta podpora)	Za pravilni rešitvi 1 točka.
	1	♦ 	Za tri pravilne rešitve 1 točka.
Skupaj	2		

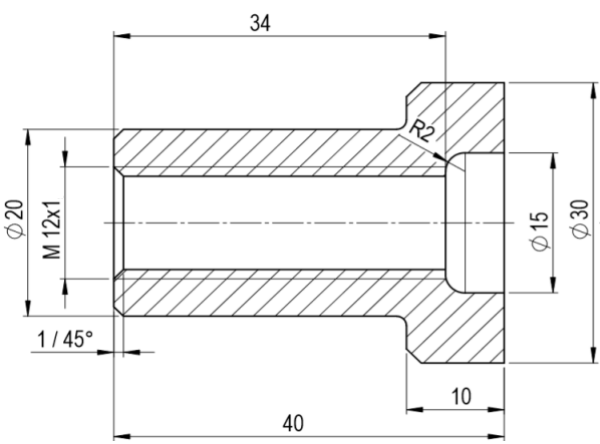
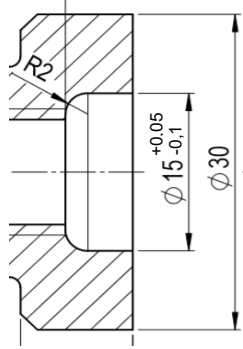
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $T [K]$ ↑ 	<p>Za pravilno narisano potek temperature 1 točka.</p> <p>Za pravilno narisano in označen toplotni tok 1 točka.</p>
19	2	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ v vpenjalne glave ♦ v stružne glave ♦ v planske plošče ♦ med konicami ♦ z magnetno mizo ♦ s stročnicami ♦ z vijaki in sponami ♦ s primeži ♦ nagibna miza ♦ v vpenjalne stolpe ... 	<p>Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.</p> <p>Upošteva se druge smiselne odgovore.</p>
20	2	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ levi stružni nož ♦ desni stružni nož ♦ nevtralni stružni nož ♦ profilni stružni nož ♦ nož za odrezovanje ♦ nož za zarezovanje ♦ nož za struženje navojev ... 	<p>Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve pravilni rešitvi 1 točka.</p> <p>Upošteva se druge smiselne odgovore.</p>

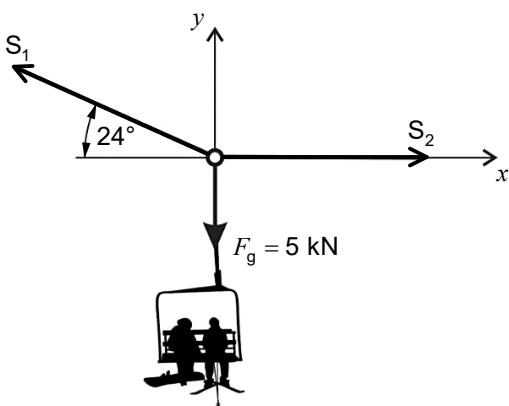
Skupno število točk IP 1: 30

IZPITNA POLA 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ 	Za dve pravilno zapisani meri 1 točka.
1.2	1	♦ Ø5,2 ali 5,2 ali 5,2 mm	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila										
2.1	1	♦ <table border="1" data-bbox="427 1146 762 1288"> <tr> <td>Ø80 h6</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-0,019</td> </tr> <tr> <td>toleranca</td> <td>odstopok</td> </tr> </table>	Ø80 h6	0		-0,019	toleranca	odstopok	Za oba pravilna odstopka 1 točka.				
	Ø80 h6	0											
	-0,019												
toleranca	odstopok												
1	♦ <table border="1" data-bbox="427 1317 762 1458"> <tr> <td>Ø250 H6</td> <td>+0,029</td> </tr> <tr> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>toleranca</td> <td>odstopok</td> </tr> </table>	Ø250 H6	+0,029		0	toleranca	odstopok	Za oba pravilna odstopka 1 točka.					
Ø250 H6	+0,029												
	0												
toleranca	odstopok												
2.2	1	♦ <table border="1" data-bbox="427 1487 1038 1693"> <tr> <td rowspan="2">Ø80 h6</td> <td>Ø80</td> <td rowspan="2">Ø250 H6</td> <td>Ø250,029</td> </tr> <tr> <td>Ø79,981</td> <td>Ø250</td> </tr> <tr> <td>toleranca</td> <td>mejna mera</td> <td>toleranca</td> <td>mejna mera</td> </tr> </table>	Ø80 h6	Ø80	Ø250 H6	Ø250,029	Ø79,981	Ø250	toleranca	mejna mera	toleranca	mejna mera	Za vse pravilne mejne mere 1 točka.
Ø80 h6	Ø80	Ø250 H6		Ø250,029									
	Ø79,981		Ø250										
toleranca	mejna mera	toleranca	mejna mera										
Skupaj	3												

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3		Za šest pravilno zapisanih mer 2 točki. Za tri pravilno zapisane mere 1 točka.
3.2	1	♦ (Prerez) C–C	
3.3	1	♦ <input type="text" value="34"/> ali <input type="text" value="34"/>	
3.4	1		Za oba pravilno dopisana odstopka 1 točka. Pravilen je tudi zapis $\varnothing 15 + 0,05 / -0,1$.
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1		Za pravilno narisani sili 1 točka.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\sum F_{ix} = 0$ $S_1 \cdot \cos 24^\circ = S_2$ ♦ $\sum F_{iy} = 0$ $S_1 \cdot \sin 24^\circ = F_g$ 	<p>Če ni vrisanih sil, se za ravnotežni enačbi ne podelita točki.</p> <p>Za dve pravilni rešitvi 1 točka.</p>
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $S_1 = \frac{F_g}{\sin 24^\circ}$ $S_1 = \frac{5 \text{ kN}}{\sin 24^\circ}$ $S_1 = 12,293 \text{ kN}$ 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $S_2 = S_1 \cdot \cos 24^\circ$ $S_2 = 12,293 \cdot \cos 24^\circ$ $S_2 = 11,23 \text{ kN}$ 	
4.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $A = 19 \cdot \frac{\pi \cdot d^2}{4} = \frac{19 \cdot \pi \cdot 5^2}{4} \text{ mm}^2$ $A = 373,064 \text{ mm}^2$ 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\sigma = \frac{S_1}{A} = \frac{12293 \text{ N}}{373,064 \text{ mm}^2}$ $\sigma = 32,951 \text{ MPa}$ 	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $i = \frac{z_2}{z_1} = \frac{27}{15} = 1,8$ 	
5.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $P_{izg\ Z.D.} = P_1 \cdot (1 - \eta_{Z.D.})$ $P_{izg\ Z.D.} = 15\ \text{kW} \cdot (1 - 0,985)$ $P_{izg\ Z.D.} = 0,225\ \text{kW}$ 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $P_{izg\ L.} = P_1 \cdot (1 - \eta_{L.})$ $P_{izg\ L.} = 15\ \text{kW} \cdot (1 - 0,98)$ $P_{izg\ L.} = 0,3\ \text{kW}$ 	
5.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $P_{izg} = P_{izg\ Z.D.} + P_{izg\ L.}$ $P_{izg} = 0,225\ \text{kW} + 0,3\ \text{kW}$ $P_{izg} = 0,525\ \text{kW}$ 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $P_2 = P_1 - P_{izg}$ $P_2 = 15\ \text{kW} - 0,525\ \text{kW}$ $P_2 = 14,475\ \text{kW}$ ali ♦ $P_2 = \eta \cdot P_1$ $P_2 = 0,9653 \cdot 15\ \text{kW}$ $P_2 = 14,4795\ \text{kW}$ 	
5.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\eta = \frac{P_2}{P_1}$ $\eta = \frac{14,475\ \text{kW}}{15\ \text{kW}}$ $\eta = 0,965 = 96,5\ \%$ ali ♦ $\eta = \eta_{Z.D.} \cdot \eta_{L.}$ $\eta = 0,985 \cdot 0,98$ $\eta = 0,9653$ 	
5.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $T_1 = \frac{P_1}{2\pi \cdot n_1} = \frac{15 \cdot 1000\ \text{W}}{2\pi \cdot 750 \cdot \frac{1}{60}\ \text{s}}$ $T_1 = 190,986\ \text{Nm}$ ali ♦ $T_1 = 9,55 \cdot \frac{P_1}{n_1} = 9,55 \cdot \frac{15 \cdot 1000\ \text{W}}{750 \cdot \text{min}^{-1}}$ $T_1 = 191\ \text{Nm}$ 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $T_2 = i \cdot \eta \cdot T_1$ $T_2 = 1,8 \cdot 0,965 \cdot 191\ \text{Nm}$ $T_2 = 331,767\ \text{Nm}$ 	
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	$V_0 = A \cdot h = \frac{\pi \cdot d^2}{4} \cdot h = \frac{\pi \cdot 5 \text{ cm}^2}{4} \cdot 7 \text{ cm}$ $V_0 = 137,4 \text{ cm}^3$	
6.2	1	$\Delta V_1 = V_0 \cdot \beta \cdot \Delta T$ $\Delta V_1 = 137,4 \text{ cm}^3 \cdot 0,00054 \text{ K}^{-1} \cdot (60 - 8) \text{ K}$ $\Delta V_1 = 3,9 \text{ cm}^3$	Za pravilno rešitev se upošteva tudi negativna vrednost rezultata.
	1	$\beta = 0,00054 \text{ K}^{-1}$	
6.3	1	$\Delta V_1 = 3,9 \cdot 10^{-3} \text{ l}$	Za pravilno rešitev se upošteva tudi negativna vrednost rezultata.
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	$m = \rho \cdot V = 998 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 0,0012 \text{ m}^3 = 1,198 \text{ kg}$	
7.2	1	$Q = P \cdot t = 1,2 \text{ kW} \cdot 360 \text{ s} = 432 \text{ kJ}$	
7.3	2	$\Delta T = \frac{Q}{\sum m_i \cdot c_i}$ $\Delta T = \frac{432 \text{ kJ}}{1,198 \text{ kg} \cdot 4,182 \frac{\text{kJ}}{\text{kg K}} + 0,5 \text{ kg} \cdot 0,896 \frac{\text{kJ}}{\text{kg K}}}$ $\Delta T = 79,1 \text{ K}$ $T_2 = \Delta T + T_1 = 79,1 \text{ K} + 293 \text{ K} = 372,1 \text{ K}$ <p>ali</p> $T_2 = T_1 + \frac{Q}{m \cdot c} =$ $= 293 + \frac{432 \text{ kJ}}{1,198 \text{ kg} \cdot 4,182 \frac{\text{kJ}}{\text{kg K}} + 0,5 \text{ kg} \cdot 0,896 \frac{\text{kJ}}{\text{kg K}}}$ $T_2 = 372,1 \text{ K}$	<p>Pri postopnem računanju je pravilna rešitev za ΔT 1 točka in za T_2 1 točka.</p> <p>Pri nepostopnem računanju sta 2 točki. Upošteva se tudi izračunana temperatura v °C.</p> $\vartheta_2 = \vartheta_1 + \frac{Q}{m \cdot c} = 99 \text{ °C}$
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8.1	2	<p>♦ p [Pa]</p> <p>$p_2 = p_3$</p> <p>p_4</p> <p>p_1</p> <p>V_2 V_3 $V_1 = V_4$ V [m³]</p>	<p>Narisan diagram z oznakami in enotami na koordinatnih oseh, narisan dizlov proces in označena izobara z začetnim in končnim stanjem 1 točka.</p> <p>Upošteva se tudi dejanski diagram dizlovega procesa.</p> <p>Poimenovana oziroma označena površina, ki predstavlja delo, 1 točka.</p>
8.2	1	<p>♦ $\frac{V_2}{T_2} = \frac{V_3}{T_3}$</p> <p>$T_3 = \frac{V_3 \cdot T_2}{V_2}$</p>	
	1	<p>♦ $T_3 = \frac{80 \text{ cm}^3 \cdot 1123 \text{ K}}{50 \text{ cm}^3} = 1796,8 \text{ K}$</p>	
8.3	1	<p>♦ $p \cdot V = m \cdot R \cdot T$</p> <p>$m = \frac{p \cdot V}{R \cdot T} = \frac{60 \cdot 10^5 \text{ Pa} \cdot 50 \cdot 10^{-6} \text{ m}^3}{287 \frac{\text{J}}{\text{kg K}} \cdot 1123 \text{ K}}$</p> <p>$m = 9,3 \cdot 10^{-4} \text{ kg}$</p>	
	1	<p>♦ $Q_{23} = m \cdot c_p \cdot \Delta T$</p> <p>$Q_{23} = 9,3 \cdot 10^{-4} \text{ kg} \cdot 1005 \frac{\text{J}}{\text{kg K}} \cdot (1796,8 - 1123) \text{ K}$</p> <p>$Q_{23} = 629,8 \text{ J}$</p>	
Skupaj	6		

Skupno število točk IP 2: 40